

Kokaiin uriinis (U-Coc)

Kliinilise keemia osakond, tel. 731 8316

Kokaiin on kokapõõsa lehtedest saadav alkaloid. Terapeutilisel eesmärgil kasutatakse kokaiini lokaalanesteesias. Tugeva kesknärvisüsteemi stimuleeriva toime tõttu tarvitatakse teda ka mõnuainena. Kokaiini manustatakse eelkõige intranasaalselt inhaleerimise teel, aga ka veeni süstituna. Aluselist vormi ehk *crack*'i suitsetatakse. Kokaiini narkojoove saabub pärast manustamist kiiresti ja kestab umbes tunni, *crack*'i suitsetamisel ca 20 minutit. Kokaiini toimel tekib eufooria, väheneb väsimus. Suuremate dooside puhul võivad ilmuda rahutus, treemor ja suurenenud psühhomotoorne aktiivsus kuni hallutsinatsioonide ja paranoilise seisundini. Toime lõppedes järgneb kiiresti depressiivne seisund. Kokaiin põhjustab vasokonstriksiooni, kehatemperatuuri tõusu, tahhükardiat, vererõhu tõusu ja südame rütmihäireid. On täheldatud müokardiinfarkti teket ja äkksurma kokaiini kasutamisel. Põhjustab nii psüühilist kui füüsilist sõltuvust.

Vereringes metaboliseeritakse kokaiin kiiresti, poolestusaeg on 0,5–1,5 tundi. Kokaiini metaboliidid erituvad uriiniga, peamine metaboliit bensoüülekogniin on uriinis määratav veel kuni kolm päeva pärast kokaiini ühekordset tarbimist. Kokaiin läbib ka platsentaarbarjääri ja imendub rinnapiima.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Proovinõu	Proovitops, 50mL
Säilivus	Uriin +4 °C kaks päeva, -20 °C pikemat aega

Analüüsi tegemise aeg: ööpäevaringselt

Analüüsimeetod: immuunkromatograafiline meetod (sõeltest)

Referentsväärtus

Normaalleid on negatiivne.

Test muutub positiivseks kui bensoüülekogniini kontsentratsioon uriinis on > 300 ng/mL.

Näidustus ja kliiniline tähendus

Kahtlus kokaiini kuritarvitamisele.

Sõeltesti tulemuse tõlgendamisel tuleb kindlasti arvestada kliinilist pilti ja võimalikke ristreaktsioone patsiendile manustatavate ravimitega.

SA TÜK Ühendlaboris teostatakse narkootiliste ja psühhotropsete ainete analüüse ainult meditsiinilistel näidustustel. Sõltuvusaine kuritarvitamise sedastamine juriidilistel näidustustel teostatakse Eesti Kohtuekspertiisi Instituudis.

Katrin Reimand